

Gerrit Bernardus Lalleman. Ascendant schorpioen of weegschaal?

<https://proxy.archieven.nl/0/B1C12E28471644BE984E2B4E9582F1B7>

Lalleman, Gerrit Bernardus 29 januari 1820 0h30 am Naaldwijk

Naaldwijk (51°59'NB, 4°13'OL)

Klokke tijd: 29 januari 1820 0h30m00s

GMT : 29 januari 1820 0h13m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2385828.50903; Sterretijd: 8h58m34s

zon: 8°04' wat in 3

maa: 24°31' kre in 9

mer: 18°07' ste in 3

ven: 4°45' vis in 4

mar: 21°12' kre in 9

jup: 24°38' wat in 4

sat: 27°10' vis in 5

ura: 27°07' boo in 2

nep: 29°47' boo in 2

plu: 25°58' vis in 5

kno: 3°24' ram in 5

che: 25°57' vis in 5

lil: 22°23' lee in 10

(ware maansknoop)

Huizen (Placidus):

Ascendant : 1°09' sch

Midhemel : 12°10' lee

Gerrit Bernardus Lalleman, strijder tegen kinderarbeid

Geboren: 29 januari 1820, Naaldwijk

Gestorven: 14 juli 1901, Amsterdam

Gerrit Bernardus Lalleman (23/5)

strijder tegen kinderarbeid, is geboren te Naaldwijk op 29 januari 1820 en overleden te Amsterdam op 14 juli 1901. Hij was de zoon van Eliza Lalleman,

metselaarspatroon, en Neeltje van der Hoeven. Op 7 augustus 1841 trad hij in het huwelijk met Maria Frederika Vroeg, met wie hij drie dochters en vier zoons kreeg.

In de dorpsschool te Naaldwijk kreeg Lalleman zijn eerste onderwijs. Daar leerde hij ook het meisje kennen dat later zijn echtgenote zou worden. Met dertien jaar begon hij als kwekeling eerst in Naaldwijk, vervolgens op de gunstig bekend staande kostschool voor kinderen uit de hogere stand te Hillegersberg. Tenslotte werd hij ondermeester op het vermaarde Instituut Noorthey. Daarna werkte hij twee jaar als gouverneur in het gezin Westreene in Den Hoorn bij Delft. In 1841 werd Lalleman benoemd tot onderwijzer, koster en voorzanger in Stad aan 't Haringvliet. Kort voordien was hij getrouwd met de vrouw 'wier vreugde alleen in den huiselijken kring te vinden was', 'in stilte haar weg gaand', aldus J.A. Tours. Na het behalen van de tweede onderwijzersrang in 1842 volgde in december 1844 zijn benoeming tot schoolhoofd aan de openbare school in Moordrecht. Tevens aanvaardde hij hiermee de taak van koster, voorlezer en voorzanger. Hij zou hier 43 jaar schoolhoofd blijven. Het aanbod om leraar aan de Haarlemse kweekschool te worden sloeg hij af.

Rond het jaar van zijn benoeming had de werkende bevolking het in Moordrecht en ook elders in Nederland zwaar. De aardappelziekte die de oogst deed mislukken, maakte het volksvoedsel bij uitstek schaars. De cholera-epidemie van 1848-1849 eiste ook in Moordrecht een zware tol onder de slecht gevoede werkende bevolking. De begraafplaats voor de laagste bevolgingsklasse moest een paar keer uitgebreid worden. Er gingen nog minder kinderen naar school dan normaal. Lalleman, in de eerste plaats een volksonderwijzer met hart voor de zaak, deed alles om meer kinderen op school te krijgen. Slechts de helft van de kinderen tussen vijf en twaalf jaar volgde onderwijs. De andere helft verrichtte loonarbeid omdat de ouders te arm waren om hun kinderen naar school te sturen. Lalleman rapporteerde op 3 januari 1848 aan het gemeentebestuur over het onvoldoende schoolbezoek, maar zonder resultaat. Hij begreep dat hij, om meer kinderen op school te krijgen, de kinderarbeid moest bestrijden. Niet alleen in Moordrecht maar ook in Gouda, Gouderak en Oudewater werkten honderden kinderen vanaf vijf jaar in touwslagerijen, lijnbanen en steenplaatsen. Iedere volwassen spinner werd bijgestaan door een kind dat het wiel in beweging bracht. Hij kreeg de steun van burgemeester G. van Vollenhoven.

In 1855 publiceerde Lalleman (als G.B.L. te M.) in De Economist onder de titel 'Slavernij in Nederland' als eerste een aanklacht tegen de kinderarbeid. Hij schetste hoe kinderen 's zomers van vijf uur 's morgens tot acht uur 's avonds en 's winters van zes uur 's morgens tot zeven uur 's avonds in ongezonde, vochtige loodsen werkten. Lalleman vroeg om een arbeidswet die hier een einde aan zou maken. Dit laatste stuitte bij zowel liberale als christelijke politici op verzet. Ondertussen richtte Lalleman een avondschool op voor kinderen die in de lijnbanen werkten. Hij bleef publiekelijk de aandacht vestigen op de mensonterende kinderarbeid. De Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, waarvan hij bestuurslid was, benoemde hem tot rapporteur van de door haar ingestelde commissie die een onderzoek deed naar het schoolverzuim tengevolge van de kinderarbeid. Lalleman was medeoprichter van het Schoolverbond ter Bestrijding van het Schoolverzuim en van 1870 tot 1896 redacteur van het schoolblad De Wekker. Nieuwe bijdragen voor het onderwijs. Van de door de regering in 1863 ingestelde 'Commissie belast met het onderzoek naar den toestand der kinderen in fabrieken arbeidende' maakte Lalleman, hoewel hij de eerst aangewezen persoon was, geen deel uit. Pas in 1874 zou het kinderpact van S. van Houten een begin maken met een verbod van kinderarbeid in fabrieken en

werkplaatsen. Lalleman schreef in De Wekker dat de wet net zo weinig leek op het ontwerp van Van Houten 'als een oude dame op een jeugdige schoone van 18 jaren'. 'Bevredigt de wet ons al niet, daarom geen moed verloren'. Ondertussen was hij ook tot leraar benoemd aan de Normaalschool in Gouda. Hij zou dit vele jaren volhouden. Om zeven uur 's morgens begon hij met les te geven 'aan de jongelui, die bij hem inwoonden, om zich voor te bereiden tot een of ander examen'.

Na zijn pensionering op 67-jarige leeftijd vestigde Lalleman zich in 1887 te Amsterdam. Hij werd directeur van het in 1877 door het hoofdbestuur van het Nederlandsch Onderwijzers Genootschap met medewerking van de Vereeniging van Leeraren bij het Middelbaar Onderwijs opgerichte Schoolmuseum in deze stad. Dit museum, eerst gevestigd in een lokaal van het Paleis voor Volksvlijt en daarna in het gebouw van de Handelsschool op de Keizersgracht, leidde een kwijnend bestaan zodat er zelfs stemmen opgingen om het op te heffen. Lalleman wist echter het museum nieuw leven in te blazen. Hij kreeg van het rijk een subsidie voor het museum. Gemeente en provincie volgden dit voorbeeld. Het belang van een verzameling van alles wat op het onderwijs betrekking had, werd ingezien en het aantal bezoekers nam toe. Hij werd lid van de Plaatselijke Commissie van Toezicht op het Lager Onderwijs. Op 17 januari 1888 volgde zijn benoeming tot directeur der Vormschool voor Onderwijzeressen aan Bewaarscholen. Hij vervulde deze functie tot mei 1901. Pas in 1898, toen hij 65 jaar bij het onderwijs werkzaam was, benoemde de regering hem tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Een bescheiden eerbewijs.

De dood van zijn vrouw in 1892, die hem levenslang tot steun was geweest, kon hij moeilijk verwerken. De liberale bankier en filantroop A.C. Wertheim, die hij door zijn politieke activiteiten had leren kennen en met wie hij bevriend was geraakt, wist hem op te beuren. Hij vond troost in het werk. Naast het vele onderwijs dat hij gaf, publiceerde hij in De Economist en Tijdspiegel. Tot aan de opheffing van De Wekker in 1896 bleef hij redacteur van dit blad. Hij maakte deel uit van het bestuur van de liberale kiesvereniging Burgerplicht en van District V van de Vereeniging Vooruitgang. Levenslang was hij de liberale beginselen toegedaan. In juni 1901 namen zijn krachten af. Toen hij zijn dagelijkse wandelingen naar het Schoolmuseum niet meer kon volbrengen, liet hij zich door een rijtuig ophalen. Twee dagen nadat hij op 11 juli afscheid van het Schoolmuseum had genomen, overleed hij.

sociaal activist onderwijzer e4w5 bp5

Plac 2010 yields 4w5 op 4w5 day

0,370	0,027	0,014	13,841	0,339	0,208	0,122	0,038	0,348
0,232	0,000	0,000	1,932	0,001	0,000	0,002	0,000	0,000
0,135	0,453	0,068	2,986	1,748	0,391	1,525	1,350	0,301
0,050	0,012	0,001	41,331	0,592	0,081	0,186	0,052	0,105

Plac 2012 yields 4 op 4w3 day

0,000	0,000	0,032	105,580	0,000	1,081	0,000	0,000	0,199
0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,008	0,000	0,000	0,001

0,013 0,001 0,039 1,404 0,893 0,031 3,630 1,952 0,074
0,000 0,000 0,001 148,272 0,000 0,034 0,000 0,000 0,015

Klokketijd: 29 januari 1820 0h20m00s

GMT : 29 januari 1820 0h03m00s ± 1h00m00s

Juliaanse datum (UT): 2385828.50208; Sterretijd: 8h48m33s

Huizen (Placidus):

Ascendant : 29°25' wee

Midhemel : 9°41' lee

Plac 2010 yields 4w5 op 4w5 day

0,370 0,027 0,014 13,841 0,339 0,208 0,122 0,038 0,348
0,232 0,000 0,000 1,932 0,001 0,000 0,002 0,000 0,000
0,132 1,517 0,070 1,427 0,822 0,450 2,128 0,844 0,288
0,049 0,041 0,001 19,751 0,279 0,093 0,259 0,032 0,100

Plac 2012 yields 4 op 4w3 day

0,000 0,000 0,032 105,580 0,000 1,081 0,000 0,000 0,199
0,000 0,000 0,000 0,000 0,000 0,008 0,000 0,000 0,001
0,011 0,008 0,031 0,653 0,372 0,012 6,449 0,515 0,039
0,000 0,000 0,001 68,915 0,000 0,013 0,000 0,000 0,008

Dit is een interessant cusp-geval, omdat we hier niet kijken naar een verschil in Enneagram-uitkomst — die blijft in beide scenario's vrijwel identiek (sterk type 4) — maar naar de **wijze waarop die 4-energie maatschappelijk zichtbaar wordt**.

- **Eerst de biografie**

Wat springt eruit?

- volksonderwijzer
- bestrijder van kinderarbeid
- sociale hervormer
- schrijver van rapporten en artikelen
- jarenlang bestuurder van onderwijsorganisaties
- vasthoudende campagnevoerder
- niet revolutionair maar hervormer
- sterk moreel appel
- trouw aan dezelfde zaak gedurende tientallen jaren

- persoonlijk bescheiden
- weinig aandacht voor eigen roem
- grote loyaliteit aan onderwijs en volksontwikkeling

Dat laatste vind ik belangrijk.

Hij is geen Multatuli.

Hij is geen Domela Nieuwenhuis.

Hij is geen flamboyante agitator.

Hij is een man die veertig jaar lang blijft hameren op hetzelfde maatschappelijke probleem.

Dat heeft iets zeer Saturnaals.

• **De horoscoop zelf**

De radix bevat al veel water:

- Maan Kreeft
- Mars Kreeft
- Venus Vissen
- Saturnus Vissen
- Pluto Vissen

Dat geeft vanzelf al:

- empathie
- bescherming van zwakken
- zorg voor kinderen
- opvoeding
- mededogen

Daar heb je niet noodzakelijk een Schorpioen-ascendant voor nodig.

• **Scenario 1: Ascendant 29°25 Weegschaal**

Dan zien we een mens die zijn idealen vooral via:

- overleg
- onderwijs
- verenigingen
- commissies
- rapporten
- bestuur

probeert te realiseren.

Dat lijkt sterk op zijn levensloop.

Hij werkte voortdurend via:

- Nut van 't Algemeen

- Schoolverbond
- Onderwijzersgenootschap
- commissies
- gemeentebesturen

Hij probeert mensen te overtuigen.

Niet te verslaan.

Dat is heel Weegschaal.

Bovendien zie ik in zijn biografie nauwelijks:

- geheimzinnigheid
- machtsstrijd
- polemische scherpte
- obsessieve persoonlijke strijd

zaken die je bij een sterke Schorpioen-ascendant vaak aantreft.

• **Scenario 2: Ascendant 1°09 Schorpioen**

Dan verschuift de toon.

Dezelfde sociale bewogenheid krijgt meer:

- strijd
- confrontatie
- onverzettelijkheid
- morele intensiteit

En eerlijk gezegd:

die kant zit óók in zijn leven.

Zijn artikel *Slavernij in Nederland* uit 1855 was voor die tijd behoorlijk explosief.

Hij viel een economisch systeem aan waar vrijwel iedereen mee leefde.

Dat vergt moed.

Maar vervolgens zie je niet dat hij een revolutionair wordt.

Hij blijft onderwijsman.

Hij blijft bestuurder.

Hij blijft rapporteur.

Hij blijft hervormer.

• **Thomas Ring-benadering**

Als ik Ring volg, kijk ik niet naar losse symbolen maar naar de levensrichting.

Ring zou vermoedelijk vragen:

Hoe manifesteert deze persoon zijn energie in de wereld?

Dan zie ik eerder:

- opvoeden
- verbinden
- overtuigen
- organiseren

dan

- ontmaskeren
- bestrijden
- domineren
- forceren

De maatschappelijke stijl oogt dus meer Weegschaal dan Schorpioen.

• **Wat zeggen uw Enneagramscores?**

Dat vind ik misschien nog interessanter.

Bij 00:20 (Weegschaal):

2012:

- type 4 = 68,915

Bij 00:30 (Schorpioen):

- type 4 = 148,272

Dat is een forse stijging.

Maar biografisch zie ik geen "extremere Vier".

Ik zie juist een relatief evenwichtige sociale hervormer.

Een soort negentiende-eeuwse onderwijsidealistische Vier die zijn verdriet over maatschappelijke misstanden omzet in praktische verbetering.

Dat lijkt mij meer een **4w5 met Weegschaal-achtige maatschappelijke presentatie** dan een uitgesproken Schorpioen-ascendant.

• **Mijn voorlopige conclusie**

Als ik uitsluitend naar de biografie kijk:

29 januari 1820, 00:20

→ Ascendant **29° Weegschaal**

vind ik iets aannemelijker dan:

00:30

→ Ascendant **1° Schorpioen**

Niet omdat Schorpioen onmogelijk is, maar omdat zijn levensstijl opvallend veel kenmerken vertoont van:

- bemiddelen
- organiseren
- opvoeden
- verenigen

- institutioneel hervormen

en relatief weinig van:

- persoonlijke machtsstrijd
- polemische confrontatie
- radicalisering
- Schorpioenachtige intensiteit.

Daarbij komt dat 29° Weegschaal een cusp-positie is. Zo'n laatste graad draagt vaak al iets van de vastberadenheid van Schorpioen in zich, terwijl de uiterlijke stijl nog Weegschaal blijft. Dat zou bij Lalleman eigenlijk heel mooi passen: een vriendelijke onderwijzer aan de buitenkant, maar met voldoende innerlijke vasthoudendheid om vijftig jaar tegen kinderarbeid te blijven vechten.